

News letter

Young Energy Specialists and Development Cooperation

Maart 2003

Vertrekt mijn vliegtuig nog?

Een verslag van de YES-DC informatieavond ontwikkelingswerk, gehouden op 21 januari 2003 in Utrecht.
Door Niall Rice.

Hoe krijg je een baan in ontwikkelingswerk? Wat doe je daar? Wat kun je zonder ervaring? In het vergadercentrum Vredenburg waren 17 YES-leden nieuwsgierig naar antwoorden op deze vragen. Jurgen Ganzevles, YES-DC activiteitencoördinator, leidde de avond in met deze centrale vragen. Voor ons laatkomers herhaalde hij het teleurstellende bericht, dat de spreker van Shell niet zou komen. Het onderdeel van Shell, waar deze gastspreker werkzaam is, bleek meer raakvlak te hebben met het redden van schildpadjes (ook belangrijk) dan met energie.

De eerste spreker was Indira Romley, werkzaam als Human Resource Advisor bij SNV. Indira vertelde dat SNV sinds 1 januari 2003 een volledig zelfstandige NGO is, dat nu officieus "Netherlands Development Organisation" heet. Met deze verzelfstandiging is er ook een andere manier van werken ingevoerd. In plaats van zelf directe hulp bieden, adviseert SNV NGO's in ontwikkelingslanden. Vervolgens bieden de NGO's zelf directe hulp. SNV wil daarbij uitgaan van de vraag van de NGO's en zo minder aanbodgestuurd werken.

Het bleek echter al snel dat mogelijkheden om ontwikkelingswerk via SNV te gaan doen zeer beperkt zijn. Ten eerste hebben ze maar weinig vacatures en ten tweede zijn er weinig energieprojecten. De focus bij de NGO's ligt op dit moment niet bij energie. Zowel SNV als het FOA van de VN, richten zich op land- en bosbouw. Daarnaast is SNV op zoek naar mensen met 3-5 jaar ervaring, met name in consultancy, die een lokaal salaris niet erg vinden. Bij de VSO zijn ze blijkbaar soepeler met mensen zonder ervaring.

Na de koffiepauze, waarin veel aanwezigen de kans grepen om de contacten aan te halen, was het woord aan Véronique Bovée. Zij is werkzaam bij EcoSecurities, een internationaal consultancybureau voor klimaatvraagstukken. EcoSecurities bevindt zich in een groeiemarkt. In 1997 is het bedrijf begonnen met twee mensen, anno 2003 zijn er 26 medewerkers. Bij de veelal buitenlandse projecten worden CO₂ reducties gegenereerd die aan westerse landen verkocht kunnen worden. Een sprekend voorbeeld ging over een windenergieproject in Jamaica. De klant was een westers bedrijf dat de rechten van de emissiereductie vervolgens aan Nederland verkocht. Bij dit werk komt Véronique ook in het buitenland. Dit zijn relatief korte verblijven met een gemiddelde duur van 10 dagen. Dit kan leuk zijn, maar het nadeel is dat je alleen even in de keuken kan kijken. Je hebt geen tijd om op meer structurele wijze problemen aan te pakken.

Na deze sprekers zwengelde Jurgen de discussie aan met de stelling: "Door verhoging van lokale economische activiteit dragen bedrijven bij aan duurzame ontwikkeling". De discussie ging al snel over de algemene situatie in ontwikkelingslanden. Dit week enigszins af van het onderwerp, maar was niettemin interessant om over te praten. Als ervaringsdeskundige vertelde Bart van Campen over zijn werkervaring in Honduras. Nadat hij voor de TU Eindhoven in Tanzania had gezeten, heeft hij gesolliciteerd op een vacature, waarvoor hij uiteindelijk na 6 maanden werd uitgenodigd. De molen van de bureaucratie draait niet zo snel. Marcel van der Maal vertelde over zijn werkervaring in Tanzania voor een lokale organisatie TaTEDO. Daar gaf hij trainingen voor PV installatie. Hieruit kwam naar voren dat ervaring en netwerk wel heel belangrijk zijn.

Het is niet makkelijk om aan de slag te komen in ontwikkelingswerk

---

Samenvattend: het is niet makkelijk om aan de slag te komen in ontwikkelingswerk. Vooral voor mensen met weinig ervaring is het moeilijk. De titel van de avond "wanneer vertrekt mijn vliegtuig?" bleek dan ook een beetje optimistisch. Ondanks de gezellige avond waren de centrale vragen grotendeels onbeantwoord gebleven. Wat je in ieder geval nodig hebt om aan werk te komen, zijn contacten. En zoals er geopperd werd, kan een biertje drinken met een velddirecteur zeker geen kwaad.

In de discussie zijn veel organisaties genoemd waar mogelijkheden kunnen liggen. Grofweg zijn deze in te delen in NGO's en overheid, onderzoek via universiteiten, consultancy en andere commerciële bedrijven. De vraag rijst ook: "Wat wil je?". Via consultancy organisaties kun je voor korte tijd uitgezonden worden, zoals Véronique, waarbij je in het uiterste geval op en neer reist om een workshop te geven. Als je voor langere tijd wilt gaan, dan moet je wel op een paar jaar rekenen. Om problemen structureel te kunnen aanpakken, moet je zeker rekenen op minstens 2 à 3 jaar in het buitenland. Voor degene die ontwikkelingswerk toch hoog op zijn of haar agenda heeft staan: gebruik je contacten, blijf doorzetten en veel succes toegewenst!

Inhoud

Vertrekt mijn vliegtuig nog?	1
Niet echt een blij instituut	2
Van de voorzitter	2
Het bestuur 2003 is actief!	3
Voorzitter-af	4
Pionier der Pioniers	4
Activiteiten 2003	4
Colofon	4

Niet echt een blij instituut

De achtste november 2002 organiseerde YES-DC haar traditionele Debat over Energie en Ontwikkeling. Oftewel in YES jargon was het tijd voor de tweejaarlijkse "DEO-dag". Plaats van handeling: Catherijneconvent Utrecht. Ongeveer vijftig bezoekers ontwikkelden hun gedachten rond de vraag of liberaliserende energiemarkten de benarde positie van armen in ontwikkelingslanden kunnen verlichten. Ingewikkelde materie zorgde vervolgens voor een ingewikkeld debat.

Door Hugo Burger

Om die middag optimaal voorbereid ten tonele te verschijnen, grepen tien leden de kans om 's morgens een presentatie bij te wonen van Ian Tellan van not for profit consultancy ETC Energy. Gezegd met een felle kijk op wereld en ondersteund door een rappe tong, concentreerde hij zich rond de twee dominante internationale organisaties in dit vraagstuk: de Wereldbank (WB) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Vooral het inzicht in de interne perikelen van de Wereldbank waren zeer verhelderend.

Het middagedeelte van de DEODag bestaat traditioneel uit een expertdebat, waarbij een kundige moderator de zaal betreft. Gezien het onderwerp van deze keer, de relatie tussen armoedebestrijding en liberalisering van energiemarkten in ontwikkelingslanden, is het jammer dat het bedrijfsleven (een afgevaardigde van Tractabel) verstek liet gaan. Ook Daniël Chavez van het Transnational Institute (zie hoofdartikel nieuwsbrief september 2002) moest wegens ziekte verstek laten gaan.

Een eventuele versaaing van het debat lag daarom op de loer. Saai zou het echter niet worden. Onder leiding van moderator Jos Bruggink (ECN) maakten Joyeeta Gupta (IVM VU), immer garant voor een waterval aan woorden om het vuur van de wereldarmoede te blussen, Willem van Groenendaal (Universiteit Tilburg), mits onder de juiste strikte voorwaarden overtuigd van het nut van liberalisering en Ian Tellan (ETC) duidelijk dat er veel verschillende kanten aan het probleem zitten.

Het probleem bleek zo veelzijdig dat, ondanks het debatteren rond drie stellingen, een lijn in de discussie soms moeilijk te ontdekken viel. Dat had zijn weerslag op de deelname vanuit de zaal. Die was actief en soms vol vuur, tegelijk zochten sommige bezoekers naarstig naar woorden om de lijn van de discussie en hun bijdrage te duiden.

Een belangrijk terugkerend thema betrof de volgorde van zaken. Van Groenendaal zag vanuit een economisch perspectief de noodzaak voor eerst privatiseren en dan liberaliseren. Voor Ian Tellan is dit nu precies koren op de molen van het verderfelijke beleid van de Wereldbank. Bash the Worldbank! Eerst privé-eigendom en dan vrije markten betekent het risico van ongezonde afspraken tussen bedrijfsleven en de overheden in ontwikkelingslanden. Dit vanwege de kennisachterstand van de laatste partij.

Het publiek sloot zich vaak bij deze lijn aan. Veel mensen zien de kracht en het nut van de invloed van grote internationale ondernemingen wel, maar zijn

tegelijk huiverig om ze veel macht te geven. Het door lokale producenten kleinschalig opwekken en distribueren van energie wordt gezien als een belangrijke oplossingsrichting. Zo wordt voorkomen dat er geldstromen in dollars aan multinationals moeten worden betaald en is er een goede stimulans voor de lokale economie.

Zoals gezegd was het onderwerp zo veelzijdig dat de lijn

Van de voorzitter

Beste leden,

Met een zucht van opluchting begin ik aan deze laatste "van de voorzitter". Aanstaaende vrijdag (op het moment van schrijven) is de ALV alweer en dan ben ik voorzitter-af. En meteen ook geen bestuurslid meer. Wel raar eigenlijk, want ik ben nog nooit "gewoon YES-lid" geweest. Toen ik lid werd, hebben ze me meteen geronseld voor het bestuur en vervolgens ben ik er niet meer uitgegaan. Tot nu, want nu moet ik? En daar baal ik toch wel een beetje van! Het leukste aan het bestuurslid zijn waren namelijk de bestuursvergaderingen. Daar waar ik op mijn werk een hekel heb aan vergaderingen, bleken die bij YES een van de leukste onderdelen te zijn. Gezelligheid stond altijd hoog in het vaandel en de helft van de tijd werd dan ook vaak besteed aan het zogenaamde bijkletsen of ouwehoeren. De andere helft werd er natuurlijk serieus vergaderd, dat zullen jullie begrijpen! Waarom dan toch die zucht van opluchting? Die is bedoeld, omdat ik nou ook nooit meer een "van de voorzitter" hoef te schrijven: dat is dan toch wel weer een niet te onderschatten voordeel!

De ALV komt dit jaar voor de meesten van jullie waarschijnlijk wat vroeger dan verwacht en dat was voor ons eigenlijk ook zo. Eind januari bedachten we dat het verstandig zou zijn om de ALV te vervroegen, omdat we zo langzaam konden toewerken naar het moment waarop het boekjaar gelijk zou lopen met een kalender jaar. Het feit dat we dit pas eind januari bedachten (en dat we pas half februari bedachten dat er ook nog een ledenboek moest komen) hield wel in dat er in allerijl een jaarverslag geschreven moest worden, een financieel jaaroverzicht gemaakt moest worden, een nieuwe begroting opgezet moest worden en dat er een ledenboek moest komen. De afgelopen twee maanden zijn voor de meesten van ons dus ook wat drukker geweest dan verwacht. Speciale dank hierbij aan Heleen en Karlijn die respectievelijk het ledenboek en de financiën op zich genomen hebben en hier af en toe wat slaap bij ingeleverd hebben!

Veel meer heb ik eigenlijk niet te melden voor dit laatste stukje. Het enige dat ik nog wel even zeggen wil: Heleen, Karlijn, Jurgen, Adrian, Veronique en Marcel: erg bedankt: vooral voor de gezelligheid! Toekomstige bestuursleden: succes volgend jaar en vooral veel plezier! En aan de rest: tot op de ALV of op een activiteit!

Groeten, Ellen

in de discussie soms moeilijk te volgen was. Misschien juist wel daarom voelde de zaal aan het einde van de dag een behoefte om concrete oplossingsrichtingen te formuleren. Waar te beginnen? Een belangrijk onderdeel van dit actieplan was het scheppen van een eerlijke wereldmarkt, waarbij de werkelijke kosten leidraad voor de prijs zijn. Pas daarna kan er worden geliberaliseerd. Het privatiseringsvraagstuk ontbrak op deze agenda. Wellicht iets voor de volgende DEO-dag.

Het bestuur 2003 is actief!

Vanaf 14 maart 2003, zo rond een uur of negen, is het nieuwe bestuur actief geworden. Hieronder stellen de nieuwe leden zich voor.

Voorzitter

Mijn naam is **Heleen de Coninck** en ik werk bij ECN Beleidsstudies aan internationaal klimaatbeleid, een onderwerp dat alles van opslag van CO₂ tot energie en armoedebestrijding kan inhouden. Ongeveer een jaar geleden ben ik lid geworden van YES-DC en ben meteen de uitdaging van secretaris in het bestuur aangegaan. Omdat de combinatie van sfeer en inhoud bij YES-DC me aan is blijven spreken, blijf ik nog een jaar betrokken, dit keer als voorzitter. Ik hoop dat het komende jaar minstens zo actief zal worden als het voorgaande en dat de leden zich betrokken blijven voelen bij de activiteiten en commissies van YES!

Secretaris

Mijn naam is **Paula Meijer**, ben 27 jaar en woon in de mooiste wijk van Utrecht. Na een toevallige ontmoeting met YES-DC (via de Vereniging van Milieukundigen (VVM) alwaar ik actief ben binnen de sectie energie) ben ik heel snel lid geworden en vrij snel daarna benaderd of ik in het bestuur van YES wilde. Ik hou van opgeruimd en geordend, dus de functie van secretaris past goed bij me! Zo vlak na de formele "installatie" weet ik nog niet precies wat me allemaal te wachten staat, maar kan in ieder geval enthousiasme beloven! Op mijn werk bij Novem houd ik me bezig met duurzame energie uit biomassa en met de transitie naar duurzame transportbrandstoffen. Ik ben in 1999 afgestudeerd aan het van Hall Instituut (milieukunde) en heb in Tanzania een stage project en in Oeganda een afstudeeronderzoek gedaan.

Penningmeester

Karlijn Arkesteijn: Na een jaar bestuur weet ik het zeker... actief zijn binnen YES-DC is een duurzaam proces. De inhoudelijke discussies over energie en ontwikkeling, de interessante visies van haar leden, en open kennisuitwisseling blijven het enthousiasme in YES-DC voeden en is de energiebron voor mijn bestuurlijke taken; het beheer van de financiën en het coördineren van de ontwikkeling van de YES-DC website. Tot snel op één van de volgende activiteiten en ervaar het zelf.

Organisator DEO-dag

Mijn naam is **Jurgen Ganzevles** en ik heb al een jaartje met veel plezier in het bestuur gezeten als activiteitencoördinator. In het dagelijks leven ben ik promovendus aan de Universiteit Twente waarbij ik onderzoek doe naar de (on-)mogelijkheden voor een transitie naar een duurzame energievoorziening voor huishoudens. Hiervoor zit ik in deeltijd bij ECN Beleidsstudies in Amsterdam. In het komende bestuursjaar van YES-DC hoop ik de voorbereidingen voor een nieuwe DEO-dag te initiëren. Erg spannend! Heb je zin om mee te denken en/of t.z.t. te (helpen) organiseren: neem contact met me op!

Activiteitencoördinator

Mijn naam is **Véronique Bovée** en sinds december 2000 ben ik lid van YES-DC. Ik ben inmiddels al weer 4 jaar werkzaam op het gebied van energie en klimaatverandering en werk voor EcoSecurities. EcoSecurities specialiseert zich in het opzetten van emissiereductie projecten, met name binnen het kader van het Kyoto Protocol. Mijn eerste 2 jaar bij EcoSecurities heb ik in de Verenigde Staten gewerkt en sinds 2000 werk ik vanuit Nederland, waar we een klein kantoor hebben. Terug in Nederland kwam ik pas achter het bestaan van YES. YES was namelijk ook niet erg bekend aan faculteiten van de Universiteit van Utrecht waar ik Milieukunde en Rechten gestuurd heb. Het leek me leuk om wat actiever betrokken te raken, omdat de onderwerpen die aan de orde komen duidelijk raakvlak hebben met mijn persoonlijke interesse en ook met mijn werk.

Activiteitencoördinator

Mijn naam is **Cindy de Groot** en ik ben 27 jaar. Ik heb scheikunde in Leiden gestudeerd en daarna milieumanagement aan zowel de UvA als de VU. Sinds begin 2002 werk ik bij het Energieteam van de provincie Zuid-Holland, waar ik me onder andere bezighoud met biomassa, communicatie, subsidieverstrekking en energiebesparing in de provinciale gebouwen. Sinds eind 2002 ben ik lid van YES en ik zal het komende jaar als bestuurslid de activiteiten gaan organiseren samen met Veronique. Het lijkt me in ieder geval erg leuk om een jaartje actief bezig te zijn met jonge enthousiaste leeftijdsgenoten die ook geïnteresseerd zijn in het energiewereldje.

Vertegenwoordiging Newsletter

Mijn naam is **Nienke Stam**. Ik ben pas afgestudeerd in de rurale ontwikkelingsstudies, aan Wageningen Universiteit. Ik werk bij Free Energy Europe, waar ik me bezig hou met ontwikkelingen in de markt voor zonnepanelen in ontwikkelingslanden. Het komende jaar zal ik in het bestuur van YES DC deelnemen als vertegenwoordigster van de makers van de nieuwsbrief. We gaan er een informatief jaar van maken!

Voorzitter-af

Het voorzitterschap van Ellen Hoog-Antink is ten einde. Na drie jaar bestuursfuncties wacht haar nu een “gewoon” lidmaatschap. Hoe kijkt zij terug op het afgelopen jaar? Oud-voorzitter Hugo Burger in gesprek met inmiddels ook oud-voorzitter Ellen Hoog-Antink.

Kun je twee zaken noemen die je voor jezelf goed hebt kunnen doen?

Tsja, wat is er zoal goed gegaan? Bijna alles eigenlijk: de activiteiten liepen naar mijn mening erg gesmeerd en de opkomst was ook bijna altijd erg goed. “Goed” betekent in dit geval rond de vijftien mensen. Verder waren vooral de bestuursvergaderingen altijd erg gezellig, alhoewel we veel te weinig tijd in de kroeg hebben doorgebracht, ondanks al onze goede voorname telkens weer!

En zijn er ook zaken die minder goed zijn gegaan?

Het enige wat met tegengevallen is, is dat het ons weer niet gelukt is om de website in de lucht te krijgen. Het bleek toch veel meer tijd te kosten om een websitecommissie op te zetten (wat wel nodig was aangezien niemand in het bestuur enige sjoerge had van websites, of zin om het te leren). Daarna moest er ook nog een plan komen en iemand ingehuurd worden om de website ook werkelijk te bouwen. Het plan was om hem af te hebben op de ALV, en dat is dus niet gelukt. Dit komt mede omdat de ALV vervroegd is, maar het blijft toch jammer!

Voor dat je voorzitter werd had je al een jaar ervaring in het bestuur. Of waren het er al twee? In ieder geval wist je hoe het er in de YES-keuken aan toe ging. Wat heeft je desalniettemin verrast dit jaar?

Ja, ik had inderdaad al twee bestuursjaren achter de rug. Het eerste jaar was ik activiteitencoördinator en vorig jaar secretaris (de eerste helft van het jaar). Wat me erg meegevallen is, is dat ik dit jaar, alhoewel ik dan voorzitter was, de minste tijd heb besteedt aan YES van al mijn drie bestuursjaren. Klinkt raar, maar als voorzitter heb je weinig structurele tijdrovende zaken: alleen als het fout gaat, moet je de dingen opvangen. In de praktijk is het eigenlijk nooit fout gegaan, dus heb ik weinig structurele dingen hoeven doen. Met dank aan de overige bestuursleden natuurlijk!

In mijn eigen bestuursjaar werd gebroken met de traditie van bestuursvergaderingen buiten de deur en ontstonden de huisbijeekkomsten. Zijn er in jouw jaar nog cultuurverschillen ontstaan?

De huisbijeekkomsten zijn nog steeds “in” en daar ben ik ook erg blij mee! Het vergadert prettiger en het is ook wat persoonlijker dan in een café vind ik zelf. Wat wel veranderd is, is de kaasfondue als vaste maaltijd. Ik ben de enige die deze traditie heeft voortgezet: de andere bestuursleden bleken wat inventiever te zijn!

Voor welke uitdagingen staat YES de komende jaren denk je?

Ik denk dat de druk om te “professionaliseren” steeds groter wordt. Niet dat YES nou ineens een professionele vereniging met vaste medewerkers gaat worden (alsjeblieft niet!), maar ik merk wel dat er steeds meer professionaliteit verwacht wordt. Aanmelden via een website, met daarachter een database, misschien zelfs een CV-database op de website, uitgebreid jaarverslag,

spin-off verenigingen, kleurenfolders, etc. Ik vind op zich die ontwikkeling niet per se slecht, maar vind wel dat we daar niet in door moeten slaan. YES blijft een vereniging van vrijwilligers en ik vind persoonlijk dat YES zo informeel mogelijk moet blijven. Ik ben bang dat teveel professionaliteit het karakter van de vereniging teveel gaat aantasten. Laten we vooral een gezellige, informele vereniging blijven, toegankelijk voor alle jongeren die geïnteresseerd zijn in energie en ontwikkeling.

Hoe zouden nieuwe voorzitters daar op in kunnen spelen?

Tsja, je moet hier – net zoals we nu proberen – een balans in blijven vinden. Sommige dingen, zoals een goed toegankelijke website, zijn noodzakelijk en vergen een extra stukje professionaliteit. Ik zou nieuwe voorzitters aanraden vooral te bedenken welke zaken echt een toegevoegde waarde voor de leden hebben en welke niet.

Pionier der Pioniers

Door Hugo Burger

Wanneer er ereleden bij YES-DC zouden rondlopen, dan zou Frank van der Vleuten er voor in aanmerking komen. Als YES oprichter en voorvechter voor eerlijke marktgedreven ontwikkeling van zonne-energie in ontwikkelingslanden is hij altijd in voor een nieuw initiatief. Zo was er in 2001 het DOGMA, People not Paper - initiatief, waarbij hij probeerde leden bewust te maken van hun daadwerkelijke bijdrage aan de oplossing van lokale vraagstukken in ontwikkelingslanden. In 2003 is er nu het Pioniers-initiatief. Frank is op zoek naar enthousiaste leden die met startgeld van DGIS kleinschalige decentrale duurzame energiesystemen via de markt gaan verspreiden. Wanneer dit nieuwste initiatief in vruchtbare aarde valt dan zal de Nieuwsbrief daar in een volgende uitgave verslag van doen.

Activiteiten 2003

De agenda voor nieuwe activiteiten kon helaas niet worden meegenomen in deze nieuwsbrief, deze komt snel via e-mail jullie kant op.

Colofon

YES-DC (Young Energy Specialists and Development Cooperation) is een vereniging waar zo'n 140 jonge mensen met minder dan vijf jaar werkervaring in het veld van energie en ontwikkelingsvraagstukken bijeenkomen. Voor meer informatie surf naar <http://www.yes-dc.org> of mail naar info@yes-dc.org.

De Newsletter wordt gemaakt door: Hugo Burger, Marcel van der Maal, Luuk Beurskens en Remi Rijs. Bijdragen van leden zijn van harte welkom, stuur ze naar info@yes-dc.org.

Opmaak van deze Newsletter met behulp van de *public domain* software L^AT_EX (voor informatie zie <http://www.tug.org>), lettertype *Computer Modern* (te downloaden op <http://www.ams.org/tex>).